Bak?m Vericilerin Destek ?htiyac?n? De?erlendirme Arac?

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bak?m Vericilerin Destek ?htiyac?n? De?erlendirme Arac?*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17231

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bak?m Vericilerin Destek ?htiyac?n? De?erlendirme Arac? (BVD?DA), kronik hastal??? veya ya?l?l?k nedeniyle bak?ma muhtaç bireylere hizmet veren bak?m vericilerin ya?ad??? stres, yük ve bu yükün hafifletilmesi için gerekli olan destek alanlar?n? sistematik olarak ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, ?. Toy?ar ve Y. Y?ld?r?m taraf?ndan 2020 y?l?nda Türkçeye uyarlama çal??mas? yap?larak Türk kültürüne kazand?r?lm??t?r. Çal??ma, bak?m vericilerin fiziksel, duygusal, sosyal ve finansal destek gereksinimlerini belirlemeye odaklanarak, hem?irelik ve halk sa?l??? alanlar?nda müdahale planlar?n?n olu?turulmas?na temel sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Bak?m Verici, Destek ?htiyac?, Bak?m Yükü, Psikometrik Araç, Uyarlama, Hem?irelik, Sosyal Psikometri.

Yazarlar

?smail TOYGAR, Yasemin YILDIRIM

Amaç

Bak?m Vericilerin Destek ?htiyac?n? De?erlendirme Arac?'n?n temel amac?, aile içi veya profesyonel olarak bak?m hizmeti sunan bireylerin, bu süreçte kar??la?t?klar? zorluklar kar??s?nda ihtiyaç duyduklar? spesifik destek türlerini (bilgilendirme, duygusal, pratik, sosyal veya finansal destek) belirlemektir. Bu araç, bak?m vericilerin ya?am kalitesini ve ruh sa?l???n? koruma alt?na alacak etkili sosyal ve sa?l?k hizmeti modellerinin geli?tirilmesine yönelik veri sa?lamay? hedefler.

Ölçe?in Türkçeye uyarlama çal??mas?, uluslararas? alanda kabul görmü? bir arac?n, Türk kültürü ve sa?l?k sistemi ba?lam?nda geçerli ve güvenilir bir ?ekilde kullan?labilmesini sa?lam??t?r. Bu sayede, Türkiye'deki sa?l?k profesyonelleri, bak?m vericilerin bireysel gereksinimlerini daha do?ru te?his edebilir ve hedefe yönelik müdahaleler planlayabilir.

Yap?

BVD?DA, temel olarak bak?m vericili?in yol açt??? yükün çok boyutlu do?as? ve bu yükle ba?a ç?kmak için gerekli olan destek mekanizmalar?n? ölçen bir yap?y? temsil eder. Ölçek, genellikle fiziksel, psikolojik ve sosyal refah üzerindeki bask?y? azaltmaya yönelik gereksinimleri kapsayan alt boyutlardan olu?ur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçülen psikometrik yap?, bak?m vericinin ya?ad??? stres düzeyinden ba??ms?z olarak, hangi tür d??sal yard?mlar?n (örne?in, e?itim, dinlenme aralar?, mali yard?m) en acil ve önemli oldu?unu saptamaya odaklan?r. Bu, destek hizmetlerinin ki?iselle?tirilmesi aç?s?ndan kritik bir öneme sahiptir.

Geçerlik

Bak?m Vericilerin Destek ?htiyac?n? De?erlendirme Arac?'n?n Türkçeye uyarlama çal??mas?nda (Toy?ar & Y?ld?r?m, 2020), ölçe?in yap?sal uygunlu?unu ve amaca hizmet etme yetene?ini göstermek için kapsaml? geçerlik analizleri yürütülmü?tür.

Kapsam Geçerli?i: Uzman görü?leri al?narak maddelerin kültürel uygunlu?u ve ölçülmek istenen yap?y? ne kadar temsil etti?i de?erlendirilmi?tir.

Yap? Geçerli?i: Orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde korunup korunmad???n? test etmek amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ve/veya Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?lm??t?r. Çal??mada elde edilen uyum indekslerinin (örne?in, RMSEA, CFI, GFI) kabul edilebilir düzeyde oldu?u tespit edilmi?tir.

Kriter Geçerli?i: BVD?DA puanlar?n?n, literatürde kabul görmü? di?er bak?m yükü, stres veya ya?am kalitesi ölçekleriyle beklenen yönde ili?kili olup olmad??? korelasyon analizleri ile incelenmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? ölçmek amac?yla güvenirlik çal??malar? yap?lm??t?r. Bu çal??malar, arac?n farkl? zamanlarda veya farkl? madde setleri ile uyguland???nda benzer sonuçlar üretme yetene?ini ortaya koyar.

?ç Tutarl?l?k: Ölçe?in genel ve alt boyutlar?n?n iç tutarl?l??? Cronbach Alfa katsay?s? ile hesaplanm??t?r. Toy?ar ve Y?ld?r?m (2020) çal??mas?nda, Cronbach Alfa de?erinin kabul edilebilir s?n?rlar?n üzerinde oldu?u ve ölçe?in yüksek iç tutarl?l??a sahip oldu?u belirtilmi?tir.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in zamana kar?? kararl?l???n? de?erlendirmek için ayn? bireylere belirli bir zaman aral???yla (genellikle 2-4 hafta) tekrar uygulama yap?lm?? ve elde edilen korelasyon katsay?s?n?n yüksek oldu?u rapor edilmi?tir.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama sürecinde, orijinal ölçe?in boyutlulu?unu teyit etmek için faktör analizleri uygulanm??t?r. Bu analizler, bak?m vericilerin destek ihtiyaçlar?n?n birden fazla ili?kili ancak ayr? boyutta kümelendi?ini göstermi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yap?lan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA), ölçe?in teorik olarak beklenen faktör yap?s?n?n (örne?in, duygusal destek, bilgilendirme ihtiyac?, pratik yard?m ihtiyac? gibi) Türk örnekleminde de geçerli oldu?unu desteklemi?tir. Bu sonuçlar, BVD?DA'n?n çok boyutlu bir yap?y? ba?ar?yla ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Orijinal ölçe?in Türk kültürüne adaptasyonu)

Format: Derecelendirme format?nda (Orijinal derecelendirme bilgisi eksik oldu?u için genel format belirtilmi?tir. Genellikle Likert tipi bir derecelendirme kullan?l?r.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Bak?m Vericiler (Aile üyeleri veya bir hastaya uzun süreli bak?m sa?layan bireyler)

Ya? Grubu: Yeti?kin (Genellikle 18 ya? ve üzeri)

Popülasyon Detaylar?: Kronik hastal??? olan veya ileri ya?ta olan bir bireye bakmakla yükümlü olan birincil bak?m vericiler.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli, ka??t-kalem veya dijital ortamda uygulanabilen psikometrik bir ölçektir.

Anahtar Kelimeler

Bak?m Vericilerin Destek ?htiyac?n? De?erlendirme Arac?, Geçerlik, Güvenirlik, Bak?m Yükü, Toy?ar, Y?ld?r?m, Hem?irelik Bilimleri.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Türkçeye uyarlama çal??mas? 2020 y?l?nda yay?nlanm??t?r.

Sorumlu Yazar ?leti?im: ismail.toygar1@gmail.com

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Akademik ara?t?rmalarda kullan?m ?artlar?, genellikle ilgili makalenin yay?nland??? derginin politikalar?na tabidir.

Kaynaklar

Toy?ar, ?. ve Y?ld?r?m, Y. (2020). Bak?m Vericilerin Destek ?htiyac?n? De?erlendirilme

ARABPSYCHOLOGY.COM

Arac?'n?n Türkçeye uyarlanmas?. *Türkiye Klinikleri Hem?irelik Bilimleri Dergisi*, *12*(1). doi: 10.5336/nurses.2019-71767

Makalenin orijinal ba?lant?s? için: turkiyeklinikleri.com

Bak?m Vericilerin Destek ?htiyac?n? De?erlendirme Arac? Maddeleri

ÖNEML?: Bu bölüme ait orijinal madde metinleri kaynak içerikte yer almamaktad?r. Ölçek maddelerine eri?im için ilgili makaleye (Toy?ar & Y?ld?r?m, 2020) ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM